

Na podlagi tretjega odstavka 119. člena zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister, pristojen za notranje zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje in prostor

P R A V I L N I K

o fizičnem varovanju jedrskih snovi, jedrskih objektov in sevalnih objektov

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina in namen pravilnika)

(1) Ta pravilnik ureja:

- razvrstitev jedrskih snovi, jedrskih objektov in določitev sevalnih objektov z viri sevanja s pomembno aktivnostjo glede na možne učinke v primeru kaznivih dejanj;
- obseg obveznega fizičnega varovanja jedrskih snovi, jedrskih objektov in sevalnih objektov, če so v njih viri sevanja s pomembno aktivnostjo;
- obseg obveznega fizičnega varovanja jedrskih snovi med prevozom.

(2) Namen pravilnika je določiti takšen obseg in način zagotavljanja fizičnega varovanja jedrskih snovi, jedrskih objektov in sevalnih objektov, če so v njih viri sevanja s pomembno aktivnostjo, pri vseh vrstah njihove uporabe, izgradnji, razgradnji, med prevozom ter skladiščenjem jedrskih snovi, da se v največji možni meri preprečijo kazniva dejanja, ki bi ogrozila jedrsko in sevalno varnost, ali omogočila širjenje jedrskega orožja ali nedovoljeno uporabo jedrskih snovi in virov sevanja s pomembno aktivnostjo.

2. člen

(pomen izrazov)

(1) Pomen izrazov, uporabljenih v tem pravilniku:

1. Varovano območje lahko obsega kontrolirano območje, kontroliran objekt, kontroliran prostor, fizično nadzorovano območje, fizično nadzorovan objekt, vitalno območje ter vitalni objekt. Varnostnik izvaja ukrepe varovanja v skladu z načrtom fizičnega varovanja na varovanem območju.

2. Kontrolirano območje je območje na zunanjem robu varovanega območja. Kontroliran je lahko tudi prostor znotraj objekta ali objekt, ki je pod občasnim fizičnim in stalnim tehničnim nadzorom.

3. Fizično nadzorovano območje je območje ali objekt pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom in obdano z mehansko oviro z omejenim številom vhodov pod ustreznim nadzorom.

4. Vitalno območje in vitalni objekt sta znotraj fizično nadzorovanega območja, pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom.

5. Sevalni objekt z virom sevanja s pomembno aktivnostjo je tisti sevalni objekt v katerem je vir sevanja, katerega aktivnost je večja $100 \cdot A(1)$ oziroma $100 \cdot A(2)$ ali 100 TBq. Vrednosti za $A(1)$ in $A(2)$ so določene v predpisih, ki urejajo prevoz nevarnega blaga.

(2) Drugi pojmi uporabljeni v tem pravilniku imajo enak pomen kot pojmi opredeljeni v zakonu, ki ureja področje varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti in v zakonu, ki ureja področje zasebnega varovanja.

3. člen

(razvrstitev snovi in objektov)

(1) Ta pravilnik se uporablja za:

- jedrske snovi I., II. in III. kategorije;
- jedrske objekte I., II. in III. kategorije;
- sevalne objekte, če so v njih viri sevanja s pomembno aktivnostjo.

(2) Razvrstitev jedrskih snovi je določena v prilogi 1, jedrski objekti pa so določeni v prilogi 2 tega pravilnika, ki sta sestavna dela tega pravilnika in sta objavljeni skupaj z njim.

II. ZAHTEVE IN POGOJI ZA OBMOČJA

4. člen

(splošne zahteve)

Splošne zahteve za jedrske snovi, jedrske objekte in sevalne objekte, če so v njih viri sevanja s pomembno aktivnostjo:

- upravljavec mora jedrsko snov ali jedrski objekt I. kategorije fizično varovati v vitalnem območju in objektu;
- oprema in naprave jedrskih objektov I. kategorije, pomembne za jedrsko varnost morajo biti znotraj vitalnega območja ali vitalnega objekta;
- upravljavec mora jedrsko snov ali jedrski objekt II. kategorije fizično varovati v fizično nadzorovanem območju ali objektu;
- oprema in naprave jedrskih objektov II. kategorije pomembna za jedrsko varnost, mora biti znotraj fizično nadzorovanega območja ali objekta;
- upravljavec jedrske snovi ali objekta mora jedrsko snov ali jedrski objekt III. kategorije fizično varovati v kontroliranem objektu ali kontroliranem prostoru znotraj objekta. Kontroliran objekt ali kontroliran prostor se lahko nahaja na kontroliranem območju;
- oprema in naprave jedrskih objektov III. kategorije pomembna za jedrsko varnost, mora biti znotraj kontroliranega območja ali objekta;
- vir sevanja s pomembno aktivnostjo se mora uporabljati in shranjevati v kontroliranem območju, objektu ali prostoru znotraj objekta;
- dokumentacija pomembna za fizično varovanje jedrskih objektov I. in II. kategorije se mora hraniti v fizično nadzorovanem objektu;
- dokumentacija pomembna za fizično varovanje jedrskih objektov III. kategorije in sevalnih objektov v katerih so viri sevanja s pomembno aktivnostjo se mora hraniti v kontroliranem objektu ali prostoru znotraj objekta.

5. člen

(kontrolirano območje)

(1) Na kontroliranem območju se morajo izvajati naslednji ukrepi fizičnega varovanja:

- občasna fizična kontrola območja;
- občasni vizualni nadzor;
- občasno kontroliranje gibanja oseb.

(2) Kontrolirano območje mora biti označeno z opozorilnimi tablamami upravljavca in napisom »KONTROLIRANO OBMOČJE«, »GIBANJE OMEJENO«.

(3) Kontrolirano območje jedrskega objekta I. kategorije obsega območje v polmeru najmanj 500 m od središča vitalnega območja ali objekta.

6. člen

(kontroliran objekt ali kontroliran prostor znotraj objekta)

(1) V kontroliranem objektu ali prostoru znotraj objekta se morajo izvajati naslednji ukrepi fizičnega varovanja:

- občasna prisotnost varnostnika na objektu ali prostoru znotraj objekta;
- občasni vizualni nadzor objekta ali prostora;
- občasno kontroliranje delavcev upravljavca;
- gibanje obiskovalcev pri upravljavcu se opravlja v prisotnosti pristojne osebe upravljavca.

(2) V kontroliranem objektu ali prostoru znotraj objekta se morajo izvajati naslednji ukrepi tehničnega varovanja:

- vgrajena mora biti naprava za odkrivanje nedovoljenega vstopa v objekt ali prostor;
- sistemi za prenos alarmnih signalov morajo biti izdelani tako, da odkrijejo nedovoljene posege v sistem, z lastnim virom napajanja;
- vgrajena morajo biti protivlomna vrata, okna pa morajo imeti vgrajene protivlomne rešetke;
- vrata morajo imeti vgrajeno samozapiralo;
- objekt ali prostor mora imeti vgrajeno napravo za kontrolo vstopa in izstopa.

7. člen

(fizično nadzorovano območje in objekt)

(1) Fizično nadzorovano območje in objekt je znotraj kontroliranega območja.

(2) V fizično nadzorovanem območju se morajo izvajati naslednji ukrepi fizičnega varovanja:

- stalna prisotnost potrebnega števila varnostnikov;
- izvajanje obhodne službe;
- intervencijo varnostnikov v času določenim z načrtom fizičnega varovanja, vendar krajšo od 5 minut;
- gibanje obiskovalcev v nadzorovanem območju se opravlja v prisotnosti pristojnih oseb upravljavca;
- vse osebe, prtljaga, vozila in tovor, ki vstopajo in izstopajo se pregledajo;
- vstop zasebnih vozil v fizično nadzorovano območje je mogoč z dovoljenjem odgovorne osebe za fizično varovanje.

(3) V fizično nadzorovanem območju se morajo izvajati naslednji ukrepi tehničnega varovanja:

- na zunanji strani ograje mora biti najmanj 5 m široko območje, ki je prosto katerekoli mehanske ovire, kjer pa to ni mogoče pa se izvedejo drugi tehnični ukrepi (na primer videonadzor, osvetlitev, namestitve alarmnih naprav), ki omogočajo opravljanje nalog fizičnega varovanja;
- območje mora biti ograjeno z dvojno ograjo višine najmanj 2,4 m, katera ima na vrhu vgrajeno varnostno žico. Kjer to ni mogoče se ograja prilagodi situaciji na terenu;
- območje mora biti razdeljeno na sektorje, da se olajša detekcija, ocena in ukrepanje v primeru alarma, rednega ali izrednega varnostnega dogodka;
- območje mora biti ob zmanjšani vidljivosti osvetljeno;
- vgrajene morajo biti naprave za video nadzor območja;
- vgrajene morajo biti naprave za avtomatsko registracijo vstopa in izstopa;
- vgrajene morajo biti naprave za odkrivanje nedovoljenega vstopa;
- sistemi za prenos signalov morajo biti izdelani tako, da odkrijejo nedovoljene posege v sistem, z lastnim virom napajanja;
- vgrajene ali nameščene morajo biti naprave za pregled ročne ali druge prtljage, tovora ali drugih pošilk zaradi preprečitve vnosa nedovoljenih predmetov in snovi ter nedovoljene odtujitve jedrskih snovi;
- vgrajene morajo biti naprave za pregled oseb, ki vstopajo in izstopajo;
- varnostniki morajo imeti na razpolago ročne naprave za pregled oseb, ki vstopajo ali izstopajo;
- varnostniki morajo biti oboroženi;
- omejeno mora biti število kontroliranih vhodov in izhodov;
- vsa izstopna mesta, ki so pod nadzorom morajo biti opremljena z možnostjo odpiranja v primeru izrednega varnostnega dogodka.

(4) Poleg obveznih ukrepov tehničnega varovanja se na vhodih oziroma mejah fizično nadzorovanega območja lahko izvedejo še dodatni ukrepi tehničnega varovanja za preprečitev nasilnega vstopa motornih vozil.

(5) V fizično nadzorovanem objektu se morajo izvajati vsi ukrepi fizičnega varovanja iz drugega odstavka tega člena in ukrepi tehničnega varovanja od četrte do štirinajste alineje drugega odstavka tega člena. V takem objektu morajo biti vgrajena protivlomna vrata s samozapiralom, okna pa morajo imeti v pritličju vgrajene protivlomne rešetke.

8. člen

(vitalno območje)

(1) Vitalno območje je območje okoli vitalnega objekta in se mora nahajati znotraj fizično nadzorovanega območja.

(2) V vitalnem območju se morajo izvajati naslednji ukrepi fizičnega varovanja:

- izvajanje obhodne službe;
- stalna prisotnost potrebnega števila varnostnikov;
- stalna prisotnost pristojne osebe ali varnostnika pri spremstvu obiskovalcev tako, da je najmanj ena pristojna oseba ali en varnostnik na deset obiskovalcev;
- intervencijo varnostnikov v času določenim z načrtom fizičnega varovanja, vendar krajšo od treh minut.

(3) V vitalnem območju se morajo izvajati naslednji ukrepi tehničnega varovanja:

- območje mora segati najmanj 5 m od vitalnega objekta in biti brez ovir, ki bi zmanjšale sposobnost opazovanja in mora biti označeno z opozorilnimi tablamis upravljavca in z napisom »NEZAPOSLENIM DOSTOP PREPOVEDAN«;
- ob zmanjšani vidljivosti mora biti območje osvetljeno;
- vgrajene morajo biti naprave za videonadzor območja.

9. člen**(vitalni objekt)**

(1) Vitalni objekt se nahaja znotraj vitalnega območja.

(2) V vitalnem objektu se morajo izvajati naslednji ukrepi tehničnega varovanja:

- vgrajene morajo biti naprave za avtomatsko registracijo vstopa in izstopa;
- vgrajene morajo biti naprave za odkrivanje nepooblaščenega vstopa;
- sistemi za prenos signalov morajo biti izdelani in vgrajeni tako, da odkrijejo nepooblaščen poseg v sistem, z lastnim virom napajanja;
- imeti mora omejeno število kontroliranih vhodov in izhodov;
- vgrajena morajo biti protivolomna vrata s samozapiralom;
- okna v pritličju in v prvem nadstropju morajo imeti vgrajene protivolomne rešetke.

10. člen**(sevalni objekt)**

Ukrepi fizičnega in tehničnega varovanja iz prvega in drugega odstavka 6. člena tega pravilnika, se v sevalnem objektu, v katerem je vir sevanja s pomembno aktivnostjo, začnejo izvajati ob namestitvi vira sevanja v objekt in se prenehajo izvajati po odstranitvi vira sevanja ali ko njegova aktivnost pade pod vrednosti določene v 2. členu tega pravilnika.

11. člen**(varnostno-nadzorni center)**

(1) Upravlavec jedrske snovi ali jedrskega objekta I. in II. kategorije, mora imeti svoj varnostno nadzorni center.

(2) Poleg pogojev določenih s predpisi, ki urejajo zasebno varovanje mora varnostno-nadzorni center izpolnjevati naslednje pogoje:

- biti mora znotraj fizično nadzorovanega območja;
- zagotovljena mora biti stalna prisotnost najmanj dveh varnostnikov;
- zgrajen mora biti tako, da onemogoča nasilni vstop;
- imeti mora dva neodvisna izvora za napajanje z električno energijo;
- opremljen mora biti tako, da beleži in shranjuje vse motnje, poskuse nepooblaščenih vstopov, sprožene alarme in izvedene ukrepe;
- zagotovljene mora imeti ustrezne zveze za nemoteno dvosmerno komuniciranje z varnostniki in intervencijskimi skupinami;
- v varnostno-nadzornem centru se ne sme uporabljati mobilnih telefonov;
- prepovedano je nepooblaščen slikovno snemanje varnostno nadzornega centra;
- imeti mora direktno povezavo s policijo in s centrom za obveščanje.

III. FIZIČNO VAROVANJE MED PREVOZOM JEDRSKIH SNOVI**12. člen****(splošne zahteve)**

Prevoznik jedrske snovi mora zagotoviti:

- da so varnostniki oboroženi in opremljeni z ustreznimi zaščitnimi sredstvi;
- da varnostniki pred pričetkom prevoza prejmejo pisna navodila o dolžnostih med prevozom;
- zaupnost informacij o urniku in relaciji prevoza;
- ustrezno komunikacijo med varnostniki, ki opravljajo fizično varovanje in varnostno nadzornim centrom. Prenos informacij o prevozu mora biti zaščiten;
- postopke, s katerimi zagotavlja najmanj polurni interval medsebojnih potrditvenih klicev in način ukrepanja v primeru, da klic ni opravljen znotraj predpisanega intervala;
- da se jedrske snovi prevažajo v zaprtih, zaklenjenih ali plombiranih tovornih zabojnikih, kateri morajo biti ustrezno pritrjeni na prevozno sredstvo;
- da je prevozno sredstvo pred natovarjanjem in odpošiljanjem podrobno pregledano tako, da na njem ni sredstev, ki bi ogrožala ali onemogočala prevoz,

- da je voznik varnostno preverjen,
- da je voznik pred pričetkom vožnje opravil preizkus alkoholiziranosti in postopek za prepoznavo znakov oziroma simptomov, ki so posledica mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi v organizmu.

IV. ZAHTEVE ZA PREVOZ JEDRSKIH SNOVI I. IN II. KATEGORIJE

13. člen

(cestni promet)

Prevoz jedrskih snovi se v cestnem prometu opravi:

- s prevoznimi sredstvi opremljenimi z napravami s katerimi se lahko onemogoči nadaljnje upravljanje z vozilom;
- tako, da vsako tovorno vozilo varujeta najmanj dva varnostnika;
- policija opravlja spremstvo prevoza na stroške naročnika.

14. člen

(železniški promet)

Prevoz jedrske snovi se v železniškem prometu opravi:

- s tovornim vlakom v posebnem vagonu, namenjenem le za prevoz nevarnih snovi;
- tako, da je pošiljka v zavarovanem oddelku ali zabojniku, ki je zaklenjen, plombiran ali kako drugače zavarovan ter ustrezno pritrjen;
- tako, da varnostniki, ki spremljajo pošiljko v posebnem vagonu, ki je najbližji vagonu na katerem je jedrska snov;
- policija spremlja prevoz na stroške naročnika.

15. člen

(prevoz po morju)

Prevoz jedrske snovi po morju se opravi:

- s tovorno ladjo namenjeno takim prevozom;
- tako, da je pošiljka v zavarovanem oddelku ali zabojniku, ki je zaklenjen, plombiran ali kako drugače zavarovan ter ustrezno pritrjen.

16. člen

(zračni promet)

Prevoz jedrskih snovi v zračnem prometu se opravi z zračnimi plovili, namenjenimi le za tovorni promet.

V. ZAHTEVE ZA PREVOZ JEDRSKIH SNOVI III. KATEGORIJE

17. člen

(cestni promet)

Prevoz jedrske snovi se v cestnem prometu opravi:

- s prevoznimi sredstvi, ki so opremljena z napravo s katero se lahko onemogoči nadaljnje upravljanje z vozilom;
- tako, da po potrebi prevoz spremlja eden ali več varnostnikov, odvisno od ocene ogroženosti.

18. člen

(železniški promet)

Prevoz jedrske snovi v železniškem prometu:

- tako, da je pošiljka v zavarovanem oddelku ali zabojniku, ki je zaklenjen in plombiran ali kako drugače varovan ter ustrezno pritrjen;
- tako, da po potrebi prevoz spremlja eden ali več varnostnikov, odvisno od ocene ogroženosti.

19. člen

(prevoz po morju)

Prevoz jedrske snovi po morju se opravi tako, da je pošiljka v zavarovanem oddelku ali zabojniku, ki je zaklenjen in plombiran ali kako drugače varovan in ustrezno pritrjen.

20. člen

(zračni promet)

Prevoz jedrske snovi v zračnem prometu se opravi z zračnimi plovili, namenjenimi le za tovorni promet.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

(uskladitev obsega fizičnega varovanja)

Upravljalci jedrskih snovi, jedrskih objektov, prevozniki jedrskih snovi in upravljalci sevalnih objektov, če so v njih viri sevanja s pomembno aktivnostjo, morajo uskladiti obseg obveznega fizičnega varovanja, določenega v tem pravilniku do 30. junija 2006.

22. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 016-287/2003/46

Ljubljana, dne 15. marca 2005.

EVA 2003-1711-0135

Dragutin Mate I. r.
Minister
za notranje zadeve
Soglašam!
Janez Podobnik, dr. med. I. r.
Minister
za okolje in prostor

Priloga 1: Kategorizacija jedrskih snovi